

دانشگاه اصفهان
دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی
گروه مشاوره

پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد رشته‌ی مطالعات زنان گرایش زن در خانواده

مقایسه عوامل شخصیتی، اختلالات روانی و ویژگی‌های
جمعیت شناختی در زوجین عهدشکن و عادی شهر اصفهان

استادان راهنما:
دکتر مریم‌السادات فاتحی‌زاده
دکتر فاطمه بهرامی

پژوهشگر:
نسبیه جعفری

مهرماه ۱۳۸۸

کلیه حقوق مادی مترتب بر
نتایج مطالعات، ابتکارات و
نوآوری‌های ناشی از تحقیق
موضوع این پایان نامه متعلق
به دانشگاه اصفهان است.

دانشگاه اصفهان
دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی
گروه مشاوره

پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد رشته‌ی مطالعات زنان خانم نسیمه جعفری تحت عنوان

مقایسه عوامل شخصیتی، اختلالات روانی و ویژگی‌های
جمعیت شناختی در زوجین عهدشکن و عادی شهر اصفهان

در تاریخ ۸۸/۷/۲۹ توسط هیات داوران زیر بررسی و با درجه
عالی به تصویب نهایی رسید.

۱- استادان راهنمای پایان نامه دکتر مریم فاتحی زاده

با مرتبه علمی استادیار امضا

۱- استادان راهنمای پایان نامه دکتر فاطمه بهرامی با

مرتبه علمی استادیار امضا

۲- استاد داور داخل گروه دکتر ایران باغبان با مرتبه علمی

استادیار امضا

۳- استاد داور خارج از گروه دکتر مهرداد کلانتری

با مرتبه علمی دانشیار امضا

امضای مدیر گروه

باسپاس از

خداوند یکم که بیچ گاه در سختی ما تنه‌ایم نگذاشت.

سرکار خانم دکتر فاتحی زاده استاد راه‌نمای محترم که در این راه با تمام وجود پشتیبان و یاورم

بودند و همچنین سرکار خانم دکتر بهرامی به خاطر راه‌نمایی‌های ارزشمند ایشان.

تقدیم به

همسرم که بودنش، بودنم را معنای تازه بخشید. دخترم پریا، که طراوت وجودش بهار باغ زندگی من است و آنانی که مهربانی وجودشان گرمای دستانم بود و قدم های راهم.

چکیده

هدف این پژوهش تدوین و مقایسه عوامل شخصیتی، اختلالات روانی و عوامل دموگرافیک در زوجین عادی و عهد شکن شهر اصفهان بوده است. این پژوهش از نوع علی - مقایسه ای است. نمونه مورد نظر شامل دو گروه از افراد، عادی و عهد شکن می باشد که ۴۰ فرد عادی و ۴۰ فرد عهد شکن را در بر گرفته است؛ که در گروه عهد شکن از افراد عهد شکن در زندان یزد آباد استان اصفهان و نمونه عادی از روش نمونه گیری تصادفی استفاده شد. داده های این پژوهش از طریق پرسشنامه های پنج عاملی،

MMPI و دموگرافیک اجرا گردید. متغیر مستقل در این پژوهش، عهد شکنی زناشویی بود. نتایج به دست آمده با استفاده از دو سطح آماری (آمار توصیفی و آمار استنباطی) انجام گرفته است. در سطح توصیفی از میانگین، انحراف معیار و در سطح استنباطی از آزمون تحلیل واریانس و آزمون t برای گروه های مستقل جهت آزمودن فرضیه ها استفاده شد. نتایج این پژوهش نشان داد که بین گروه عادی و عهد شکن از نظر شخصیتی ($P=0/001$)، اختلافات روانی ($P=0/001$) و دموگرافیک ($P=0/01$) تفاوت معناداری وجود دارد.

کلید واژه ها: عهد شکنی زناشویی، شخصیت، اختلافات شخصیت، اختلافات روانی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: کلیات پژوهش
۱	مقدمه
۲	۱-۱- بیان مسئله
۴	۲-۱- اهمیت و کاربرد پژوهش
۵	۳-۱- اهداف پژوهش
۵	۱-۳-۱- اهداف اصلی
۵	۲-۳-۱- اهداف فرعی
۵	۴-۱- فرضیه های پژوهش
۶	۵-۱- تعریف اصطلاحات و مفاهیم
	فصل دوم: پیشینه ی پژوهش
۱۰	۱-۲- پیشینه ی نظری
۱۰	۱-۱-۲- گفتار اول: عهدشکنی زناشویی
۱۰	۱-۱-۱-۲- تعریف
۱۱	۲-۱-۱-۲- انواع
۱۱	۳-۱-۱-۲- شیوع
۱۳	۴-۱-۱-۲- علل
۱۳	۱-۴-۱-۱-۲- علل عهدشکنی از دیدگاه تکامل
۱۶	۲-۴-۱-۱-۲- علل عهدشکنی از دیدگاه فرض های جایگزین
۱۶	۳-۴-۱-۱-۲- علل عهدشکنی از دیدگاه سرمایه گذاری
۱۸	۴-۴-۱-۱-۲- دیدگاه توصیفی در مورد عوامل عهدشکنی
۱۸	۵-۴-۱-۱-۲- عوامل شخصیتی و فردی و میل به عهدشکنی زناشویی
۱۸	
۱۹	۶-۴-۱-۱-۲- عوامل موقعیتی
۲۰	۷-۴-۱-۱-۲- عوامل اجتماعی
۲۱	۸-۴-۱-۱-۲- عوامل مربوط به رابطه ی زناشویی
۲۲	۹-۴-۱-۱-۲- پول، قدرت و عهدشکنی زناشویی
۲۵	۱۰-۴-۱-۱-۲- عوامل عهدشکنی زناشویی از دیدگاه همفري
	عنوان
۲۵	۱۱-۴-۱-۱-۲- تفاوت های جنسیتی عهدشکنی زناشویی
۳۲	۵-۱-۱-۲- درمان عهدشکنی زناشویی
۳۳	۱-۵-۱-۱-۲- مراحل درمان عهدشکنی
۳۳	۱-۱-۵-۱-۱-۲- مرحله اول درگیری درمانی
۳۳	۲-۱-۵-۱-۱-۲- مرحله دوم ارزیابی
۳۴	۳-۱-۵-۱-۱-۲- مرحله سوم مداخلات
۳۵	۴-۱-۵-۱-۱-۲- مرحله چهارم بخشودگی
۳۵	۵-۱-۵-۱-۱-۲- مرحله پنجم جلوگیری از بازگشت

۳۷	۲-۱-۲	گفتار دوم: شخصیت
۳۷	۱-۲-۱-۲	اهمیت و جایگاه شخصیت در علم روانشناسی
۳۷	۲-۲-۱-۲	دیدگاه آلپورت
۳۷	۱-۲-۲-۱-۲	تعریف شخصیت
۳۸	۲-۲-۲-۱-۲	صفت های شخصیت
۴۰	۳-۲-۲-۱-۲	عادت ها و نگرش ها
۴۰	۴-۲-۲-۱-۲	شخصیت و انگیزش
۴۱	۵-۲-۲-۱-۲	خود مختاری کارکردی انگیزه ها
۴۲	۳-۲-۱-۲	نظریه کتل
۴۳	۴-۲-۱-۲	نظریه آیزینگ
۴۴	۵-۲-۱-۲	نظریه پنج عاملی بزرگ
۴۶	۶-۲-۱-۲	رویکرد تحلیلی یونگ
۴۶	۱-۶-۲-۱-۲	ساختار شخصیت
۴۸	۲-۶-۲-۱-۲	رشد شخصیت
۴۹	۷-۲-۱-۲	نظریه تیپ شناختی مایرزبریگز
۵۱	۳-۱-۲	گفتار سوم: اختلالات شخصیت و اختلالات روانی
۵۱	۱-۳-۱-۲	اختلالات شخصیت
۵۲	۱-۱-۳-۱-۲	اختلال شخصیت پارانوئید
۵۲	۲-۱-۳-۱-۲	اختلال شخصیت اسکیزوئید
۵۲	۳-۱-۳-۱-۲	اختلال شخصیت اسکیزوتایپال
صفحه		عنوان	
۵۳	۴-۱-۳-۱-۲	اختلال شخصیت ضد اجتماعی
۵۳	۵-۱-۳-۱-۲	اختلال شخصیت خود شیفته
۵۳	۶-۱-۳-۱-۲	اختلال شخصیت نمایشی
۵۴	۷-۱-۳-۱-۲	اختلال شخصیت مرزی
۵۴	۸-۱-۳-۱-۲	اختلال شخصیت دوری گزین
۵۴	۹-۱-۳-۱-۲	اختلال شخصیت وابسته
۵۵	۱۰-۱-۳-۱-۲	اختلال شخصیت وسواسی - جبری
۵۵	۲-۳-۱-۲	اختلالات روانی
۵۵	۱-۲-۳-۱-۲	اختلالات مرتبط با مواد
۵۶	۲-۲-۳-۱-۲	اسکیزوفرنیا و سایر اختلال های روانپزشکی
۵۸	۳-۲-۳-۱-۲	اختلالات خلقی
۶۰	۴-۲-۳-۱-۲	اختلالات اضطرابی
۶۲	۵-۲-۳-۱-۲	اختلالات جسمانی شکل
۶۳	۶-۲-۳-۱-۲	اختلالات ساختگی
۶۵	۷-۲-۳-۱-۲	اختلالات تجزیه ای
۶۶	۸-۲-۳-۱-۲	اختلالات جنسی و هویت جنسی
۶۷	۹-۲-۳-۱-۲	اختلالات کنترل تکانه

۶۸ اختلالات سازگاري
۶۹ ۴-۱-۲ گفتار چهارم: پيشينه پژوهشي
۶۹ ۱-۴-۱-۲ پيشينه پژوهشي موضوع در داخل کشور
۷۱ ۲-۴-۱-۲ پيشينه پژوهشي موضوع در خارج کشور
۷۵ ۵-۱-۲ گفتار پنجم: تعدد زوجات در اسلام
۸۶ ۱-۵-۱-۲ روابط جنسي همسران
۸۸ ۲-۵-۱-۲ كيفيت روابط جنسي قبل از ظهور حضرت مهدي ...
۸۸ ۳-۵-۱-۲ بي غيرتي
۸۹ ۴-۵-۱-۲ علت حرمت زنا

صفحه	عنوان
	فصل سوم: روش پژوهش
۹۰ ۱-۳ طرح كلي پژوهش
۹۲ ۲-۳ جامعه ي آماري
۹۲ ۳-۳ نمونه و روش نمونه گيري
۹۲ ۴-۳ ابزار پژوهش
۹۳ ۱-۴-۳ پرسشنامه ي پنج عاملي (NEO)
۹۶ ۲-۴-۳ پرسشنامه ي چند وجهي شخصيت (MMPI)
۹۷ ۳-۴-۳ پرسشنامه ي جمعيت شناختي
۹۷ ۵-۳ روش اجراي پژوهش
۹۸ ۶-۳ روش تجزيه و تحليل داده ها
	فصل چهارم: يافته هاي پژوهش
۹۹ ۱-۴ تحليل آماري يافته ها
	فصل پنجم: بحث و نتيجه گيري
 ۱-۵ خلاصه ي طرح و يافته هاي پژوهشي
 ۱۱۷
 ۲-۵ بحث و نتيجه گيري
 ۱۱۷
 ۳-۵ محدوديت هاي پژوهش
 ۱۲۱
 ۴-۵ پيش نهادات پژوهش
 ۱۲۱

پیش نهادات پژوهش	۱-۴-۵
.....	۱۲۱
پیش نهادات کاربرد	۲-۴-۵
.....	۱۲۱
پیوست ۱
.....	۱۲۲
پیوست ۲
.....	۱۲۳
پیوست ۳
.....	۱۲۸
منابع و مآخذ
.....	۱۳۱

فهرست جدولها

عنوان	صفحه
جدول ۱-۴- دادہ های توصیفی آزمودنی های دو گروه در آزمون پنج عاملی	۹۹
جدول ۲-۴- دادہ های توصیفی آزمودنی های دو گروه در آزمون MMPI
.....	۱۰۰
جدول ۳-۴- نتایج آزمون T در نمرات آزمون پنج عاملی
.....	۱۰۱
جدول ۴-۴- نتایج آزمون T در نمرات آزمون MMPI
.....	۱۰۲

جدول ۴-۵- نتایج آزمون آمیبیوس (کلیه متغیرها)	۱۰۳
جدول ۴-۶- آزمون هوسمر و لمشو (کلیه متغیرها)	۱۰۴
جدول ۴-۷- جدول دسته بندی (کلیه متغیرها)	۱۰۵
جدول ۴-۸- ضرایب معادله لوجستیک (متغیر های وارد شده در معادله)	۱۰۶
جدول ۴-۹- نتایج آزمون آمیبیوس (آزمون پنج عاملی)	۱۰۸
جدول ۴-۱۰- آزمون هوسمر و لمشو (آزمون پنج عاملی)	۱۰۹
جدول ۴-۱۱- جدول دسته بندی (آزمون پنج عاملی)	۱۱۰
جدول ۴-۱۲- ضرایب معادله لوجستیک (متغیر های وارد شده در معادله)	۱۱۱
جدول ۴-۱۳- نتایج آزمون آمیبیوس (MMPI)	۱۱۲
جدول ۴-۱۴- آزمون هوسمر و لمشو (MMPI)	۱۱۲
جدول ۴-۱۵- جدول دسته بندی (MMPI)	۱۱۳
جدول ۴-۱۶- ضرایب معادله لوجستیک (متغیر های وارد شده در معادله)	

.....	۱۱۳
جدول ۴-۱۷- نتایج آزمون آمیبیوس (متغیرهای جمعیت شناختی)
.....	۱۱۴
جدول ۴-۱۸- آزمون هوسمر و لمشو (متغیرهای جمعیت شناختی)
.....	۱۱۴
جدول ۴-۱۹- جدول دسته بندی (متغیرهای جمعیت شناختی)
.....	۱۱۵
جدول ۴-۲۰- ضرایب معادله لوجستیک (متغیرهای وارد شده در معادله)
.....	۱۱۵

فهرست شکلها

صفحه	عنوان
۱۷	شکل ۲-۱- عوامل موثر بر تعهد

فصل اول

کلیات پژوهش

مقدمه

ازدواج یک آفرینش پیچیده است و در واقع هر ازدواج تحولاتی را با خود به همراه دارد. زوجین برای عشق، ترس، ثروت و مجموعه ای از تمامی دلایل ملموس و غیر ملموس با هم ازدواج می کنند. امید ها و تمایلات آنها برای ازدواج، نشأت گرفته از خانواده ای است که در آن بزرگ شده اند. آنان به وسیله رویاهایشان برای چیز های بهتر و به وسیله احساس و معنایشان از خود و با پیش زمینه ای مثبت و تعریف شده از طرفشان برای ارضای خواسته های ارتباطی شان تن به ازدواج می دهند. همسران با انتظارات آگاهانه و ناآگاهانه ای با هم ازدواج

می کنند؛ آنها با توجه به الگوها و تجاربی که در خانواده ی اصلی شان کسب کرده اند توافق می کنند تا راجع به موضوعاتی همچون کار، پول، بچه ها و مذهب با هم کنار بیایند و البته وفاداری جنسی و عاطفی هم بخشی از این تعهدات محسوب می شود (براون^۱، ۲۰۰۱). روابط جنسی خارج از رابطه زناشویی یک عامل مهم از هم پاشیدگی خانواده، مشکلات و درگیری های خانوادگی و نیز انتقال بیماری های مقاربتی است. چنین روابطی تقریباً در همه جوامع و فرهنگ ها اتفاق می افتد و در جامعه ما طی سال های گذشته شاید به دلیل هجوم فرهنگ غربی بیشتر گزارش می شود (قریشی، ۱۳۸۲). تعریفی که می توان برای عهدشکنی زناشویی^۲ به کاربرد بر اساس برداشتی است که زوجین از مفهوم پیمان زناشویی دارند. گاه ممکن است یکی از زوجین، وقت، میل، صمیمیت و کشش جنسی

^۱ - Brown

^۲ - Marital Infidelity

نسبت به همسرش نداشته اما نسبت به فردی دیگر داشته باشد. چنین موقعیت‌هایی ممکن است حکایت از عهد شکنی داشته باشند، بخصوص زمانی که باعث شکستن توافق‌های زناشویی و تهدید رابطه‌ی اولیه می‌گردد (پیتمن^۱، ۱۹۸۹). عهد شکنی می‌تواند در یک ازدواج، زندگی مشترک یا یک ارتباط و قرارداد عشقی رخ دهد و بنابراین به عنوان یک درگیری بیشتر دوتایی عنوان می‌شود. عهد شکنی زناشویی نوعی رابطه‌ی جنسی^۲، عاطفی^۳ یا جنسی-عاطفی با فردی غیر از همسر است که از او پنهان می‌شود (براون، ۲۰۰۱).

۱-۱- بیان مسئله

هر فردی اعم از زن و مرد با امر و پدیده‌ی بی‌نام ازدواج و زندگی مشترک سروکار دارد یا خواهد داشت. زندگی مشترک ظاهر بسیار ساده‌ای دارد، دختر و پسر، زن و مرد به یکدیگر علاقمند می‌شوند و با عقد ازدواج، زندگی زیر یک سقف را آغاز می‌کنند اما با وجود این ظاهر ساده نکات و ریزه کاری‌های بسیار و دشواری‌های فراوانی در آن وجود دارد به نحوی که همسران از عهده حل و برطرف نمودن بعضی از آنها بر نمی‌آیند. شاهد این امر رشد فزاینده طلاق در کشور است. سایر زندگی‌های مشترک نیز که به طلاق منجر نمی‌شود از کیفیت جالبی برخوردار نیستند (کاوه، ۱۳۸۳). عهد شکنی زناشویی پدیده‌ای چالش برانگیز است که بسیاری از درمانگران با آن مواجه می‌شوند. در کشورهای غربی عهد شکنی زناشویی به عنوان سومین مشکل دشوار از لحاظ درمانی و دومین مشکل مخربی که زوج‌ها با آن مواجه هستند شناخته شده است (جانسون^۴، ۱۹۹۷). عهد شکنی زناشویی نوعی درگیری جنسی با فردی غیر از همسر است که از او پنهان می‌شود. عناصر مهم عهد شکنی، خارج از حیطه‌ی زناشویی بودن و سری بودن آن می‌باشد. تعریفی که می‌توان برای عهد شکنی زناشویی به کاربرد بر اساس برداشتی است که زوجین از مفهوم پیمان زناشویی دارند. گاه ممکن است یکی از زوجین، وقت، میل، صمیمیت و کشش جنسی نسبت به همسرش نداشته اما نسبت به فردی دیگر داشته باشد. چنین موقعیت‌هایی ممکن است حکایت از عهد شکنی داشته باشد بخصوص زمانی که باعث شکستن توافق‌های زناشویی و تهدید رابطه‌ی اولیه

^۱- Pittman

^۲- sexual

^۳- emotional

^۴- Johnson

می گردد. (پیتمن، ۱۹۸۹). یکی از دلایل رایج برای پایان دادن به ازدواج با طلاق، عهدشکنی زناشویی می باشد. پژوهش‌های انجام شده در خارج از کشور نشان می‌دهد داشتن رابطه‌ی پنهانی در حالی که فرد متاهل^۱ است، یک عامل پیش‌بینی‌کننده‌ی مهم برای طلاق می‌باشد (آماتو و پریویتی^۲، ۲۰۰۳). روابط پنهانی^۳ خارج از حیطه‌ی زناشویی همیشه موجب ضربه‌ی شدید احساسی به طرفین می‌شود. هیچ آمار واقعی از زوجین درگیر روابط پنهانی در دست نیست و کسی از درصد‌های صحیح عهدشکنی افراد متاهل خبر ندارد، به طور حتم کسی که سر همسرش شیره می‌مالد دیگر دروغ گفتن به یک پژوهشگر برایش مثل آب خوردن است. اما حتی با محافظه‌کارانه‌ترین برآوردها می‌توان با جسارت اعلام کرد که در ایالات متحد آمریکا یک زوج از میان ۲/۷ زوج چیزی حدود ۲۰ میلیون زوج _ از شریک خود بی‌وفایی و خیانت دیده‌اند (کارنس^۴، ۱۹۹۳ نقل از اسپرینگ^۵، ۱۹۹۶). براساس یکی از جدیدترین و معتبرترین مطالعات انجام شده در این زمینه حدوداً ۳۷ درصد از مردان متاهل و ۲۰ درصد از زنان متاهل پیمان زناشویی خود را زیر پا می‌گذارند. (اسپرینگ^۶، ۱۹۹۶). گلس و رایته^۷ دریافته‌اند که دلیل اصلی عهدشکنی در اکثر روابط، نارضایتی در ازدواج از سوی یک یا هر دو شریک است و آنها در این بررسی پی‌بردند که یک رابطه منفی بین رضایت از ازدواج و خیانت برای تمام انواع درگیری‌های نامشروع وجود دارد. در طی بررسی دیگری، اتکینز (۲۰۰۱)، متغیرهای مربوط به خیانت جنسی را با استفاده از نظرسنجی‌های عمومی اجتماعی بین سال‌های ۱۹۹۶-۱۹۹۱، مورد بررسی قرار دادند. در این نظر سنجی مشخص شد که افرادی که از نارضایتی ازدواج رنج می‌بردند در مقایسه با آنهایی که راضی و خوشحال بودند، چهار برابر بیشتر درگیر روابط نامشروع می‌شوند. به اعتقاد امیلی بروان^۷ (۲۰۰۰) عواملی که زمینه مساعدی را برای روابط نامشروع فراهم می‌کند عبارتند از: سرکوب روابط جنسی منجر به سردی احساسی می‌شود، پرهیز از مشاجرات منجر به پنهان کاری می‌شود، سالهای آزادی، اختلافات و مشاجرات حل نشده، دوران نارضایتی یا نبود رابطه‌ی جنسی یا عشق فیزیکی،

^۱- married

^۲- Amato & Previty

^۳- affair

^۴ Carness-

^۵ Spring-

^۶-Glass & Raite

^۷- Brown

نارضایتی دائمی از عدم تعادل قدرت در روابط. کیمیایی (۱۳۸۴) در پژوهشی در کنار عواملی چون توهین به همسر، تعقیب همسر، جدا نمودن همسر از خانواده و... از داشتن روابط نامشروع نیز به عنوان یکی از مصادیق رفتاری خشونت عاطفی یاد کرده است (به نقل از همی، ۱۳۸۳). صابریان (۱۳۸۴) در تحقیقی به این نتیجه رسید که پیامدهای ناشی از عدم رضایت از روابط جنسی منجر به واکنش خشم و پرخاشگری، عصبانیت، بی وفایی و خیانت در طرفین می گردد. کانتورا و همکاران (۱۹۹۴) دریافته اند که مردان در شرایطی چون به زیر سوال رفتن غیرتشان یا به رخ کشیده شدن عیب هایشان از سوی همسر و به خصوص عهد شکنی جنسی همسرشان، گرایش مثبتی به اعمال خشونت آمیز از خود نشان می دهند (به نقل از همی، ۱۳۸۳).

با توجه به توضیحات فوق، این پژوهش در صدد است که به جمع بندی مناسبی از علل، پیامدها و نتایج این آسیب اجتماعی بپردازد و با بررسی فاکتورها و متغیرهای دموگرافیک و روانشناختی مرتبط با پدیده عهد شکنی بتوان برنامه ریزی لازم جهت جلوگیری از تضعیف خانواده و کاهش این پدیده در جامعه را به عمل آورد.

۱-۲- اهمیت و کاربرد پژوهش

گسترده‌گی ابعاد و پیچیدگی مسائل در جامعه به حدی است که جز با بهره گیری از علم و روش‌های علمی نمی توان برای حل آنها تصمیم گیری نمود. از آنجا که موضوع مورد نظر در این پژوهش یک موضوع چند بعدی است و از ابعاد مختلف فقهی، خانواده گی، جامعه شناسی، روان شناسی و سایر ابعاد می توان به بررسی آن پرداخت از این قانده مستثنی نبوده و تصمیم سازی، برنامه ریزی و برخورد صحیح با این آسیب (معضل) و پیامدهای آن نیازمند انجام تحقیقی منطبق با روشهای علمی می باشد. لذا یکی از مهم ترین ضرورت های انجام این تحقیق را می توان پیشگیری از برخورد های احساسی، غیر عقلانی و زود گذر با این آسیب اجتماعی و پیامدهای آن دانست.

دلیل دیگر ضرورت و اهمیت این تحقیق اهمیت نظری آن است؛ از آنجا که پژوهش پیرامون پدیده عهد شکنی جنسی در ایران بسیار نادر است، انجام این تحقیق می تواند کمک موثری در پر

بارسازی ادبیات مربوطه داشته باشد. در این پژوهش عوامل روانشناختی مرتبط با این پدیده در سطح جامعه مورد بررسی علمی قرار خواهد گرفت.

دلیل دیگر برای ضرورت موضوع اهمیت کاربردی آن است. از آنجا که عهد شکنی جنسی با پدیده طلاق و فروپاشی خانواده ها، بزهکاری اجتماعی، فرزندان بی سرپرست و بد سرپرست و سایر آسیب های اجتماعی ارتباط تنگاتنگی دارد، انجام پژوهش به ارتقای سلامت خانوادگی و اجتماعی کمک قابل توجهی خواهد کرد.

با توجه به نقشی که بی وفایی و عهد شکنی در نهاد خانواده و در روحیه تک تک اعضای آن دارد و تاثیری که در افزایش میزان طلاق دارد و باتوجه به نیازی که امروزه از طرف خانواده ها برای شناخت این پدیده و مبارزه برای جلوگیری از آن احساس می شود، به نظر می رسد که اهمیت و ارزش این پژوهش به موارد زیر مربوط باشد:

ایجاد شناخت و آگاهی از علل به وجود آورنده پدیده خیانت پیشگیری از بروز مشکلات و اختلافات در خانواده
پیشگیری از طلاق بین زوجین
جلوگیری از افزایش کودکان بی خانمان

۱-۳- اهداف پژوهش

۱-۳-۱- هدف اصلی

هدف کلی این پژوهش مقایسه عوامل شخصیتی، اختلالات روانی و دموگرافیک در زوجین عهد شکن و عادی شهر اصفهان می باشد.

۱-۳-۲- اهداف فرعی

تعیین میزان تفاوت عوامل شخصیتی در دو گروه عهد شکن و عادی
تعیین میزان تفاوت اختلالات روانی در دو گروه عهد شکن و عادی
تعیین میزان تفاوت عوامل دموگرافیک در دو گروه عهد شکن و عادی

۱-۴- فرضیه های پژوهش

بین میانگین نمرات ویژگیهای شخصیتی دو گروه عادی و عهد شکن تفاوت وجود دارد.
بین میانگین نمرات اختلالات روانی دو گروه عادی و عهد شکن تفاوت وجود دارد.

بین میانگین نمرات ویژگی‌های دموگرافیک دو گروه عادی و عهد شکن تفاوت وجود دارد. میزان تاثیر این ویژگی‌ها بر پدیده عهد شکنی متفاوت است.

۱-۵- تعریف اصطلاحات و مفاهیم

تعریف نظری بی وفایی: کلیه رفتارها و عملکردهای یک فرد متاهل عقد دائم با جنس مخالف خارج از چارچوب خانواده، به نحوی که منجر به ارتباطی دوستانه، صمیمانه، عاطفی و عاشقانه بشود (کاوه، ۱۳۸۰).

تعریف عملیاتی بی وفایی: ارتباط دوستانه، صمیمانه، عاطفی و عاشقانه یک فرد متاهل عقد دائم با جنس مخالف خارج از چارچوب خانواده حداقل یکبار در سال گذشته

تعریف نظری عهدشکنی زناشویی: عهد شکنی زناشویی نوعی رابطه‌ی جنسی، عاطفی یا جنسی - عاطفی با فردی غیر از همسر است که از او پنهان می‌شود (براون^۱، ۲۰۰۱). فرهنگ لغت آکسفورد عهدشکنی را این‌گونه تعریف می‌کند: «عمل پایبند نبودن به زن، شوهر یا شریک جنسی با برقراری رابطه جنسی با فردی دیگر.» اما بسیاری از پژوهشگران به عهدشکنی به عنوان چیزی بیش از رابطه‌ی جنسی می‌نگرند.

پیتمن در کتاب خود با عنوان «دروغ‌های سری، عهدشکنی و بی وفایی در روابط صمیمانه» می‌گوید: "تعریفی که می‌توان برای عهدشکنی زناشویی به کار برد بر اساس برداشتی است که زوجین از مفهوم پیمان زناشویی دارند. گاه ممکن است یکی از زوجها، وقت، میل، صمیمیت و کشش جنسی به همسرش نداشته اما نسبت به فردی غیر از او داشته باشد. چنین موقعیت‌هایی ممکن است حکایت از عهدشکنی زناشویی داشته باشد به خصوص زمانی که باعث شکستن توافقات زناشویی و تهدید رابطه‌ی اولیه می‌گردد" (پیتمن^۲، ۱۹۸۹).

تعریف عملیاتی عهدشکنی زناشویی: در این پژوهش زوج‌هایی که حداقل یک رابطه جنسی یا عاطفی خارج از حیطه زناشویی داشته باشند عهدشکن تلقی می‌شوند.

تعهد زناشویی: واژه تعهد و پایبندی به معنای تصمیمی عقلانی که مستلزم مقید بودن فرد به اعمالی خاص است و یا

^۱ - Brown

^۲ - Pittman